

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA

NASTANAK, RAZVOJ I PERSPEKTIVA ODBOJKE
U KRUŠEVCU

MASTER RAD

Kandidat:
Aleksandar Milovanović

Beograd, 2013.

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA

**NASTANAK, RAZVOJ I PERSPEKTIVA ODBOJKE U
KRUŠEVCU**

MASTER RAD

Mentor:

Van. prof. dr Goran Nešić

Kandidat:

Aleksandar Milovanović

Članovi komisije:

Red. prof. dr Slađana Mijatović

Van. prof. dr Aleksandar Janković

Beograd, 2013.

SUMMARY

Volleyball is one of the most popular, most interesting and most beautiful sports today. For these reasons, the author of this master's degree work has, as a great fan and admirer of volleyball, performed the collection of data and chronological systematization of the volleyball events in his hometown of Kruševac, from 1946, when volleyball was first introduced in Kruševac areas, to the present day. The subject of the work is the origins, development and perspectives of volleyball in Kruševac. The aim of the work is to determine: 1) the time, the place and the way volleyball was introduced in Kruševac; 2) the period of volleyball development in Kruševac observed through the work of volleyball clubs and unions; 3) the greatest individual and club accomplishments; 4) the perspectives of volleyball in Kruševac. The work combines the descriptive and historical methods which indicate the dynamics of the introduction and development of volleyball in Kruševac. The first officially registered volleyball club in Kruševac was Kruševac Volleyball Club, founded in 1948. Then in 1989 Kruševac Put Volleyball Club was founded and it made the greatest success in the history of Kruševac volleyball (it competed in the Premier B – Union League). Nowadays Kruševac has Mladost Volleyball Club (founded in 2001), Antena Volleyball Club (founded in 2004) and Tsar Lazar Volleyball Club (founded in 2009).

Key words: volleyball, Krusevac, origins, development, perspectives.

SAŽETAK

Odbojka je, danas, jedna od najpopularnijih, najzanimljivijih i najljepših sportskih igara. Iz tih razloga, autor ovog master rada je, kao veliki ljubitelj i poklonik odbojke, u svom rodnom gradu Kruševcu, izvršio prikupljanje i hronološku sistematizaciju svih odbojkaških dešavanja, od 1946. godine, kada odbojka počinje da se igra na kruševačkim prostorima, pa do dana današnjeg. Predmet rada je nastanak, razvoj i perspektiva odbojke u Kruševcu. Cilj rada je da se utvrde: 1) vreme, mesto i način nastanka odbojke u Kruševcu; 2) period razvoja odbojke u Kruševcu gledano kroz rad klubova i saveza; 3) najveći uspesi klubova i pojedinaca i 4) perspektiva odbojke u Kruševcu. U radu su primenjene deskriptivna i istorijska metoda, koje ukazuju na dinamiku nastanka i razvoja odbojke u Kruševcu. Prvi zvanično registrovani odbojkaški klub u Kruševcu, bio je OK „Kruševac“, nastao 1948. godine. Zatim se 1989. godine formira OK „Kruševac put“, koji je ostvario i najveći uspeh u istoriji Kruševačke odbojke (takmičio se u Prvoj „B“ Saveznoj ligi). Danas, u Kruševcu postoje OK „Mladost“ (osnovan 2001. godine), OK „Antena“ (osnovan 2004. godine) i OK „Knez Lazar“ (osnovan 2009. godine).

Ključne reči: odbojka, Kruševac, nastanak, razvoj, perspektiva.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. ISTORIJSKI RAZVOJ ODBOJKE U SVETU	2
1.2. ISTORIJSKI RAZVOJ ODBOJKE U SRBIJI	6
2. PREDMET I CILJ RADA	10
2.1. PREDMET RADA	10
2.2. CILJ RADA	10
3. METODE RADA	11
4. NASTANAK I RAZVOJ ODBOJKE U KRUŠEVCU	12
4.1. OK „KRUŠEVAC“	13
4.2. OK „KRUŠEVAC PUT“	16
4.3. OK „MLADOST“	18
4.4. OK „ANTENA“	20
4.5. OK „KNEZ LAZAR“	22
4.6. OPŠTINSKI ODBOJKAŠKI SAVEZ KRUŠEVCA	23
5. PERSPEKTIVA ODBOJKE U KRUŠEVCU	24
6. ZAKLJUČAK	26
LITERATURA	27

1. UVOD

Kruševac je osnovao knez Lazar Hrebeljanović 1371. godine. Predanje kaže da je Kruševac dobio ime po kamenu *krušcu*, oblom rečnom kamenu, od koga je, većim delom, grad i sazidan. Kruševac danas ima više od 60.000 stanovnika na teritoriji grada i oko 130.000 stanovnika na teritoriji opštine. Opština Kruševac obuhvata 101 naselje i ima površinu od 854 km². Kruševac je ekonomski, administrativni, kulturni, zdravstveni, obrazovni, informativni i sportski centar Rasinskog okruga. Nalazi se u Kruševačkoj kotlini, koja obuhvata kompozitnu dolinu Zapadne Morave i prostire se između Levča i Temnića na severu, Župe, Kopaonika i Jastrepca na jugu i Kraljevačke kotline i Ibarske doline na zapadu.

Kruševac je oduvek bio grad sporta, a odbojka kao sportska disciplina se visoko kotirala na kruševačkoj sportskoj lestvici.

Podaci o nastanku odbojke u Kruševcu i njenom razvoju su dosta razbacani i raštrkani, uglavnom po starim lokalnim novinama i časopisima.

Namera autora je bila da bude prvi koji će pokušati da sve te podatke hronološki poređa i sistematizuje od prve pojave odbojke u Kruševcu, pa do dana današnjeg. Pišući ovaj rad, želeo je da afirmiše grad Kruševac kao grad sporta i odbojke, kao grad mladosti gde će odbojka u bliskoj budućnosti da dobije mesto koje stvarno zaslužuje.



Slika 1: Grad Kruševac

1.1. ISTORIJSKI RAZVOJ ODBOJKE U SVETU

Odbojka je jedna od igara iz grupe najmlađih sportova nastalih u Americi krajem 19. veka. Njen tvorac je **Vilijam Morgan 1895. godine**, instruktor za fizičko vežbanje na koledzu Holiok, u državi Masačusets (SAD).

Na koledzu Holiok studirali su i odrasli, zaposleni ljudi. Morgan je želeo da izmisli neku novu igru za razonodu i rekreaciju, koja bi zadovoljila potrebe i sredovečnih biznismena, kojima je držao časove rekreacije.

Na sredini gimnastičke sale razapeo je mrežu za tenis i podigao je na visinu od 198 cm (6 stopa i 6 inča), čime je odvojio dve ekipe i isključio fizički kontakt sa protivnikom. Igralište je bilo dimenzija 15,2 m x 7,6 m (50 x 25 stopa) i bilo je podeljeno na dve polovine. Isprva je preko mreže prebacivana košarkaška lopta koja je bila teška za prebacivanje odbijanjem, pa je izvađen iz košarkaške lopte njen unutrašnji deo (dušica), koji je poslužio kao odbojkaška lopta. Tako su se sa relativno visokom mrežom koja je uslovljavala upućivanje lopte protivniku paraboličkom putanjom, stvorili uslovi za mirniju igru kod sredovečnih rekreativaca.

Morgan je ovu igru nazvao “**MINTONETE**”. Sedmog jula 1896. godine na Springfildskom koledzu u gimnastičkoj sali, ova igra je prvi put zvanično demonstrirana. Prvi put su igrale dve ekipe sa po pet igrača pred publikom. Posmatrajući ovu igru svi su bili oduševljeni, a profesor Alfred Holšted predlaže da se ovoj igri da ime “**VOLLEY BALL**”, što na engleskom znači “**leteća lopta**”. Kasnije je ovaj naziv sažet u jednu reč “**VOLLEYBALL**”.



Slika 2: William G. Morgan

Prvi opis igre izašao je u listu „*Phusical Education*”, gde je igra opisana na sledeći način: „VOLLEYBALL” je igra koja može da se igra i u gimnastičkoj sali i na otvorenom prostoru. Broj učesnika je neograničen. Lopta se prebacuje preko mreže dok ne padne na tlo...”

Odbojka nosi karakteristike 2 sportske igre: tenisa i rukometa. Mreža je pozajmljena od tenisa, kao i pravila dva pokušaja servisa. Za vreme igre nema direktnog kontakta sa protivnikom. Igra nije agresivna, veoma je zabavna i vrlo brzo je stekla veliku popularnost. Kako je košarkaška lopta (odn. njen unutrašnji deo) pokazala nedostatke, Morgan je zamolio da u fabrici „Spalding” naprave odgovarajuću loptu za odbojku. Lopta je napravljena od kože sa obimom oko 65 cm i težinom od 300 grama.

Odbojka se postepeno razvijala i već 1900. godine, odbojka se širi iz Amerike u Kanadu i dalje: Kuba 1905., Portoriko 1909., Urugvaj 1912., Brazil 1917. Odbojka je nekako u Aziji stekla veliku popularnost, da bi 1913. godine bilo održano prvo zvanično takmičenje u odbojci, u sklopu igara Dalekog istoka. Na Filipinima je 1916. god. prvi put korišćeno odbijanje lopte u visokom luku, nakon čega je usledio smeč „filipinska bomba”, a smečer je nazvan „bomberino”.

Odbojku u Evropu donose američki vojnici za vreme I svetskog rata 1914. godine i to u Englesku. U kolenici fudbala, ova igra nije bila baš prihvaćena, pa je čak bila i podsmešljivo ignorisana. Pravu popularnost i masovnost odbojka dobija u Francuskoj, pre svega u školama i na univerzitetima. Kasnije se odbojka proširila i na ostale zemlje Evrope. Amerikanci su u Evropu poslali 6.000 odbojkaških lopti, što je , svakako, doprinelo bržem i boljem prihvatanju ove igre.

U narednom periodu, odbojka dobija sve više poklonika, a pravila se menjaju u broju osvojenih poena u jednom setu, gde se smanjuje sa 21 na 15 poena. Za pobedu je trebalo osvojiti tri seta. Dvadesetih godina su uvedena i dodatna pravila koja su pospešila nadigravanje u odbojci. Ekipi je dozvoljeno najviše tri odigravanja (dodira), a zatim lopta mora da bude prebačena na protivnički deo igrališta. Igrači odbrane ne smeju da prebace loptu preko mreže, a igralište dobija dimenzije 9,1 m x 18,3 m. Tridesetih godina Česi razvijaju blokiranje, čime odbojka dobija novi vid. Odbojka je 1924. godine predstavljena na Olimpijskim igrama u Parizu, što je bila najveća moguća usluga odbojci. U istoj deceniji se već osniva nekoliko nacionalnih odbojkaških federacija. Od 1938. god. počinju redovna državna prvenstva, a interesovanje građana za ovu igru je sve veće.

Prva nacionalna federacija za mušku odbojku osnovana je u Čehoslovačkoj 1924. godine, a 1931. godine i za žene. Čuvena češka škola odbojke odlikovala se visokim kvalitetom individualne tehnike. Odbojka se prenosi i u tadašnji SSSR, gde se igra od 1919. godine. SSSR je imao izuzetno jaku reprezentaciju i bio je među svetskim velesilama u ovoj igri, kao što je to danas Rusija kao njen naslednik.

U Poljskoj se odbojka igra od 1920. god., a iz Poljske se širi u Pribaltičke zemlje. Poljska je takođe imala vrlo zapaženu ulogu i mesto u odbojci, u svetskim razmerama. Naravno, Poljska je i danas visoko kotirana na odbojkaškoj lestvici.

U Berlinu 1936. god. za vreme Olimpijskih igara, Međunarodna komisija za odbojku donosi odluku da visina mreže bude fiksirana na 243 cm za muškarce i 224 cm za žene.

U Parizu se 1947. god. osniva Svetska odbojkaška federacija FIVB (Federation Internationale de Volleyball). To je prva međunarodna organizacija za odbojku, uz učešće sledećih zemalja: Italija, Holandija, Jugoslavija, Rumunija, Belgija, Mađarska, Portugalija, SAD, Urugvaj i Egipat.



Slika 3: Tokio 1948. god. 9 protiv 9, velika popularnost

Valja napomenuti da je 1949. god. u Pragu održano I Svetsko prvenstvo za muškarce. Za žene, I Svetsko prvenstvo je održano 1952. godine, a domaćin je bio Sovjetski Savez. Na Olimpijskim igrama, odbojka se konačno pojavljuje u Tokiju 1964. godine.



Slika 4: I SP, Prag 1949. godine

Odbojka je možda više nego bilo koja druga igra napredovala i u tehničkom i u taktičkom pogledu. Donošenjem novih pravila (upotreba nogu, povećan broj poena u setu na 25), igra je znatno ubrzana i interesantrija je za sve ljubitelje odbojke. U novije vreme, sve veću popularnost ima Beach Volley (odbojka na pesku), igra koja broji po 2 igrača sa obe strane i igra se po lepom, toplom vremenu na otvorenom prostoru. Beach Volley je od 1996. god. (OI u Atlanti) olimpijski sport.

Svetska odbojkaška federacija (FIVB), svrstana je u red tri najbolje i najpopularnije svetske sportske federacije. Prvo mesto zauzima fudbal (FIFA), drugo košarka (FIBA), a treće, naravno, odbojka (FIVB). FIVB okuplja 220 nacionalnih federacija sa 33 miliona licenciranih igrača. Procenjuje se da preko 500 miliona igrača učestvuje u nekoj vrsti odbojkaškog takmičenja.

1.2. ISTORIJSKI RAZVOJ ODBOJKE U SRBIJI

Odbojka se prvi put zvanično pojavila u Srbiji, u **Beogradu 1924. godine** kada je **Amerikanac Vilijam Vajland** doneo odbojkašku loptu i kao predstavnik Međunarodnog Crvenog krsta, održao kurs iz odbojke. Predavanjima su prisustvovali članovi Sokolskih društava (tadašnja sportska društva), nastavnici gimnastike, kao i dobar broj sportski orijentisanih omladinaca.

Postoje podaci koji ukazuju da su Srbi upoznali odbojku kao sportsku igru još tokom I Svetskog rata, od pripadnika savezničkih snaga. Naravno, družeći se sa savezničkom vojskom, odbojku su prvo prihvatili srpski vojnici, kao neki vid rekreacije. Po završetku I Svetskog rata kada je Srbija bila oslobođena, ti srpski vojnici su, svakako, bili prvi propagatori odbojke kod nas. Još nije tačno utvrđeno, koju godinu treba prihvatiti kao istorijski datum usvajanja odbojke. Svakako da je 1924. godina sa pojavom Vilijama Vajlanda, godina zvaničnog početka srpske odbojke.

Odbojka je bila najviše zastupljena u sportskim društvima organizacije „Soko“, tako da su se i sva takmičenja do II Svetskog rata odvijala u organizaciji sokolskih društava. Protagonisti najkvalitetnije odbojke bili su gradovi: Beograd, Subotica, Zrenjanin, Kikinda. Od 1931-1941. god. održano je 6 prvenstava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Pravila odbojke napisao je Zdenko Pavić, poznati odbojkaški sudija tog vremena.

Svoj pravi procvat odbojka doživljava već u prvim godinama posle II Svetskog rata. Statistički podaci pokazuju da je u tom periodu odbojka bila sport broj dva, odmah iza fudbala. Posle oslobođenja, državna reprezentacija prvi put nastupa na Balkanskim igrama u Bukureštu 1946. godine i postiže dobar rezultat kako sa muškom, tako i sa ženskom ekipom. 1947. godine na Balkanskim igrama u Tirani, naš državni tim je zauzeo prvo mesto u muškoj i ženskoj konkurenciji i tako smo postali apsolutni prvaci Balkana u odbojci. Sve do 1949. god. odbojkaškim takmičenjima na teritoriji naše Republike rukovodili su Fiskulturni savezi, preko svojih odbora za sportske igre. U prvoj polovini 1949. god. izvršene su opsežne pripreme za organizaciju rukovođenja u sportu. Kao rezultat toga formirani su strukovni savezi, a na dan 17. jula 1949. godine, održana je osnivačka skupština Odbojkaškog Saveza Srbije.

Naredne godine uveden je Zimski kup, povećana je liga seniora na 10 klubova, sa posebnim osvrtom na realizaciju registracije članova i organizacija, porast broja organizacija, objekata,

sudija i instruktora. Odbojka postaje sve masovnija i popularnija u Srbiji pa se 1950. godine iznose i prvi precizni podaci da na teritoriji Republike ima 169 registrovanih klubova, kao i 1.914 registrovanih odbojkaša i odbojkašica.

Period od 1956. god. karakteriše postupan porast organizacija i članstava u našoj zemlji. Odbojkaške rukovodeće organizacije aktivno prate društvena kretanja pa se formiraju i novi oblici rukovođenja stvaranjem sreskih podsaveza. Primera radi, broj podsaveza je 1960. godine iznosio 27 i oni su na svojim teritorijama imali 1.012 registrovanih klubova i 14.479 registrovanih igrača. Za kraj šeste decenije karakterističan je porast broja organizacija, grupa i takmičarskih zona u užoj Srbiji. Pored zvaničnih takmičenja na celoj teritoriji Srbije počinje i jedan novi vid odbojkaških takmičenja u okviru radničko - sportskih igara, kao i stalna srednjoškolska takmičenja.

Stalni porast takmičarskih zona, koja su već 1962. god. obuhvatala sva najjača odbojkaška područja, stvorili su jedan stimulativni sistem takmičenja u Srbiji, pa su stvoreni uslovi za formiranje jedinstvene Srpske lige, koja sada predstavlja stvarni kvalitet odbojke u Srbiji. Ukidanjem srezova, jedna duža stabilizacija 27 podsaveza koji su imali svoje stalne sisteme takmičenja, završila je svoju delatnost. Stvaranjem novih opštinskih rukovodstava, odbojka jednostavno to nije mogla da isprati zbog kvaliteta, pre svega, rukovodećeg kadra, pa je dosta opština ostalo bez odbojkaških odbora. Narednih godina je dosta vremena izgubljeno na rešavanju tog problema i ublažavanju njegovih posledica.

Valja napomenuti da je u tom periodu od oslobođenja posle II Svetskog rata formiran niz odbojkaških ekipa, kao što su: OK „Crvena Zvezda“, OK „Partizan“, OK „Vojvodina“ i mnogi drugi kvalitetni timovi poput OK „Ribnice“ iz Kraljeva, OK „Mladog Radnika“ iz Požarevca, OK „Spartaka“ iz Subotice, „GIK Banata“ iz Zrenjanina. Naravno, iz takvih klubova su se iznedrili i mnogobrojni kvalitetni igrači od kojih ću nabrojati samo neke. Iz malo starije generacije to su: Miloš Grbić, Skale Gvozdenović, Matijašević, Vračaričić i drugi. Zatim, generacija iza njih su: Dejan Brđović, Žarko Petrović, Slobodan Kovač, braća Grbić, Tanasković, Batez, Vujević, Mešter, Boškan, Mijić, Miljković, Gerić i drugi.

Najveće uspehe u svojoj istoriji, muška reprezentacija je postigla u periodu od 1995-2001. godine. U tom periodu osvojene su redom: bronzane medalje na prvenstvu Evrope 1995., Olimpijskim igrama 1996. god. i Svetskom „Čelindz“ kupu iste godine. Srebrne medalje su

osvojene na prvenstvu Evrope 1997., Svetskom prvenstvu 1998. godine, dok je još jedna bronza osvojena na prvenstvu Evrope 1999. godine.

Sada dolazi najveći uspeh u istoriji naše odbojke i našeg sporta uopšte, a to je **zlatna medalja na Olimpijskim igrama u Sidneju 2000. godine**. Uspeh za nezaborav i divljenje. Naša reprezentacija je nastupala u sastavu: Nikola i Vanja Grbić, Vujević, Miljković, Mešter, Mijić, Gerić, Batez, Kovač, Boškan, Vušurović i Petković. Selektor je bio Zoran Gajić. U finalu je savladana reprezentacija Rusije, rezultatom 3:0. Sledeće 2001. godine, bili smo prvaci Evrope u Pragu gde smo savladali Italijane u finalu sa 3:0.



Slika 5: Ekipa koja je osvojila zlatnu medalju na Olimpijskim igrama u Sidneju 2000. godine

Naša reprezentacija je definitivno ušla u red svetskih odbojkaških sila. **Na poslednjem Evropskom prvenstvu u Beču 2011. godine , ponovo smo uzeli zlatnu medalju i ponovo smo u finalu savladali Italijane.** Tako je potvrđen naš kvalitet svetske velesile u odbojci, sa nadom da će tako biti i u budućnosti. Svakako, treba istaći i fenomenalne uspehe naših **odbojkašica** kada su na **Svetskom prvenstvu 2006. godine osvojile bronzu, 2007. godine Evropsko srebro, a 2011. godine naša ženska reprezentacija postaje Evropski prvak.**



Slika 6: Ekipa koja je osvojila zlatnu medalju na Evropskom prvenstvu u Beču 2011. godine

2. PREDMET I CILJ RADA

2.1. Predmet rada

Predmet rada je nastanak, razvoj i perspektiva odbojke u Kruševcu.

2.2 Cilj rada

Cilj ovog rada je da se na jednom mestu, na osnovu prikupljene građe i kritički obrađenih podataka utvrde:

1. Vreme, mesto i način nastanka odbojke u Kruševcu;
2. Period razvoja odbojke u Kruševcu, gledano kroz rad klubova i saveza;
3. Najveći uspesi odbojkaških klubova i odbojkaških pojedinaca iz Kruševca;
4. Perspektiva odbojke u Kruševcu.

3. METODE RADA

U ovom radu su primenjene deskriptivna i istorijska metoda u svim njihovim fazama. Karakteristika *deskriptivne metode* je da ona bude prvenstveno usmerena prema generalizaciji problema, odnosno zadataka. Ova metoda se ne zaustavlja samo na opisivanju, na prikupljanju i sređivanju podataka, nego obuhvata upoređivanje, vrednovanje i interpretaciju podataka.

Istorijska metoda se u primeni povezuje i prožima sa svim drugim metodama, kao što su operativna metoda, metoda prikupljanja i obrade podataka u teorijskim, empirijskim i drugim načinima istraživanja, čiji se predmeti odnose na zbivanja, događanja, rad i akcije.

U tom smislu, izvršeno je prikupljanje podataka i činjenica koje pokazuju dinamiku nastanka i razvoja odbojke u Kruševcu. Dobijeni podaci su sistematizovani i posle kritike izvora na osnovu zahteva istorijske metode, obavljena je njihova sinteza.

Osnovne teškoće u istraživanju, sastojale su se u nepostojanju arhive klubova koje su, ili uništene, ili nemarno i nestručno vođene. Ta nemarnost i nestručnost je i inače veliki problem svih manjih klubova u Srbiji.

4. NASTANAK I RAZVOJ ODBOJKE U KRUŠEVCU

Odbojka se u Kruševcu igrala i pre II Svetskog rata, ali više rekreativno. Ne postoje nikakvi pisani podaci da se odbojka u Kruševcu pre rata, igrala organizovano i takmičarski. Neki tragovi odbojke, bili su vidljivi tek krajem dvadesetih godina prošlog veka u okviru sportskog društva „SOKO”. Uostalom, i sve druge sportske igre na čelu sa fudbalom, bile su organizovane po Sokolanama širom Srbije, pa i u Kruševcu.

Nekako u to vreme, po oslobođenju, u gradu su formirane 2 odbojkaške ekipe i to: „Miloje Zakić – Bliher“ i „Branko Perišić - Badza“. Prvi istaknuti odbojkaši u ovom periodu posle oslobođenja, bili su: Mihajlović, Rakić, Obradović, Zdravković, Radulović, Ćirić, Stoimirović, Vulić i dr.

Formiranjem sportskog društva „Napredak“ 1946. godine, integrišu se svi sportovi u gradu. Svi klubovi sada pripadaju sportskom društvu „Napredak“ i pod tim imenom nastupaju na takmičenjima. Prvi put Kruševljani 1946. godine nastupaju na odbojkaškom prvenstvu Srbije sa muškom i ženskom ekipom u seniorskoj konkurenciji. Ostvaren je istorijski uspeh kruševačke odbojke: ženska ekipa osvaja prvo, a muška ekipa drugo mesto u Srbiji. Ženska ekipa je nastupala u sledećem sastavu: Veljković, Đorđević, Petrović, Mirjana i Radmila Popović, Anđelković. Ekipu je vodila Rada Gavrilović.

Uspeh obe ekipe je, svakako, mnogo uticao na popularnost odbojkaške igre, posebno kod omladine Kruševca. Sada se već uveliko razmišlja o formiranju odbojkaškog kluba koji bi bio samostalan i čisto odbojkaški. **Na inicijativu Mihajla Obradovića 1948. godine stvara se muška i ženska ekipa pod imenom OK „Kruševac“.**

4.1. OK „KRUŠEVAC“

Odbojkaški klub „Kruševac“ registrovan je pod ovim imenom 1948. godine. Iste godine juniorska muška ekipa, beleži istorijski uspeh kruševačke odbojke i osvaja prvo mesto u Srbiji i Jugoslaviji. Interesantno da je ova ekipa sve do 1950. godine ubedljivo najbolja juniorska ekipa u zemlji. Sastav ovih muških šampiona je bio: Dragan Milosavljević, Bratislav Milosavljević, Vujić, Veljković, Savić, Stevović, Stefanović, Đurić, Zdravković, Lukić, Aleksić i Đorđević. U seniorskoj konkurenciji, ženska ekipa osvaja prvenstvo 1949/50. godine sa sledećim sastavom: Gordana Tkačuk, Neda Milosavljević, Violeta Mitrović, Nevenka Mirković, Branka Pantić, Branka Stojanović, Biljana Tomić, Mira Minić i Lomica i Mariola Višek.

Godine 1950. cela generacija završava školovanje u Kruševcu i prelazi na studije u Beogradu gde nastavljaju svoju odbojkašku karijeru. Milosavljevići i Veljković u „Crvenoj Zvezdi“, Stevović pristupa ekipi „Partizana“, Zdravković igra za DIF itd. Dragan Milosavljević više od 10 godina igra za državni tim u tom periodu i svakako spada u red najboljih sportista Kruševca. U ovom periodu je veoma važno istaći nastavnika fizičkog vaspitanja **Desimira Zdravkovića – Ćesu**, jednog veoma vrednog čoveka, neumornog sportskog radnika i odličnog pedagoga. Popularni Ćesa Zdravković je jedan od pionira odbojke u Kruševcu i po mnogima **najzaslužniji za brz prodor odbojke kod omladine Kruševca**. Zdravković u Ekonomskoj školi gradi otvoreni teren za odbojku, okuplja igrače i formira 1953. godine novu odbojkašku ekipu sa kojom osvaja prvo mesto u kvalifikacijama za ulazak u Srpsku ligu. Za ekipu Kruševca su igrali: Cvetković, Zdravković, Milosavljević, Veljković, Obradović, Radulović i Mihajlović. Na žalost, ova ekipa je zbog finansijskih problema ustupila mesto u Srpskoj ligi ekipi Niša.

Od 1953-1961. godine ekipa Kruševca učestvuje na raznoraznim turnirima u zemlji sa zapaženim uspehom i odbojka postaje sve popularnija.

Događaj iz 1959. godine ostaće veoma zapažen u odbojkaškom životu i radu Kruševca. Popularni nastavnik fizičkog vaspitanja Ćesa Zdravković, od svojih učenika stvorio je veoma jaku omladinsku ekipu koja osvaja prvo mesto u Srbiji i treće u Jugoslaviji. Za omladinsku ekipu u to vreme, igrali su: Cvetković, Cvetanović, Rosić, Milovanović, Lapčević, Petrović, Jocić, Savić. Ćesina Ekonomska škola u to vreme postaje pravi rasadnik kvalitetnih odbojkaša, zahvaljujući najviše ovom izvanrednom nastavniku i entuzijasti. U to vreme, Kruševac postaje

centar Sreskog odbojkaškog odbora, na čelu sa predsednikom Desimirom Zdravkovićem – Ćesom.

Sreski odbojkaški odbor u zajednici sa Republičkim odbojkaškim savezom 1961. godine, organizuje u Kruševcu seminar za instruktore i odbojkaške sudije. Učestvovalo je 28 odbojkaških radnika iz Kruševačkog kraja, a među njima je bila i jedna žena – Zorana Stefanović. Od 1961-1966. god. ekipa OK „Kruševca“ nastupa u Sreskoj ligi Kraljevo, gde je neprikosnovena i najbolja. Godine 1967. OK „Kruševac“ postaje član Druge savezne lige, a sastav ekipe su činili: Cvetković, Cvetanović, Zdravković, Ružić, Lapčević, Đorđević, Petrović, Milovanović, Veljković, Lukić i Đurić.



Slika 7: Ekipa OK "Kruševac" iz 1967. godine

Iz ove ekipe, posebno se izdvajao **Dragutin Cvetković** (na slici, drugi zdesna) koji je dugo godina bio najbolji igrač uže Srbije. U ovom periodu (1964. god.), Desimir Zdravković je formirao i žensku ekipu i posle dve godine rada sa njima, osvaja prvo mesto u kraljevačkom srežu, a kroz kvalifikacije postaje član Jedinствene lige Srbije. Ekipu su činile: Radmanović, Milivojević, Cvetković, Savić, Simonović, Pudlo. Nažalost, zbog finansijskih razloga ekipa odustaje od takmičenja.

Odbojkaški klub „Kruševac“ je 1970. godine proslavio 25 godina izvanrednih rezultata i uspeha. Klub je, ovom prilikom, dobio više priznanja, kao i njegovi glavni pokretači i protagonisti: Zdravković, Obradović, Cvetković, Milosavljević i drugi.

Ovo bi bio pregled do ove jubilarne godine, kada je odbojka bez obzira na sve poteškoće imala uspon. Iza toga dolazi do stagnacije odbojke, kao i svih tzv. „manjih sportova“, pre svega zbog finansijskih razloga, jer su svi oni bili u senci fudbalskog kluba „Napredak“, koji je uzimao lavovski deo finansijskog kolača.

Odbojkaški klub „Kruševac“ je jedva sastavljao kraj sa krajem i tavorio od godine do godine, nekad bolje, a nekad lošije. Klub se takmičio u Regionalnoj ligi Kraljevo i životario kao i svi članovi ove lige. U ovom periodu, svakako se mora spomenuti jedan izvanredan igrač i neviđeni talenat Momčilo Bošković – Moca, koji je imao imao peh da se pojavi u ovo, po klub, nesrećno vreme. Bošković dosta kasno napušta OK „Kruševac“, prelazi u OK „Ribnicu“ iz Kraljeva, a zatim kao veteran odlazi u inostranstvo. Mnogi kažu da je to bio možda i najdarovitiji igrač iz Kruševca, ali je zbog sklopa nesrećnih okolnosti malo postigao. Valja napomenuti i Svetozara Boljevića, koji je takođe po talentu bio uz rame Moci Boškoviću, ali je kao vrlo mlad otišao u Australiju u potrazi za boljim i sigurnijim životom.

U drugoj polovini 80-ih godina OK „Kruševac“ je imao vrlo jaku ekipu i takmičio se u Kvalitetnoj ligi Srbije, sa plasmanom u samom vrhu. Međutim, opet su iskrslili finansijski problemi, pa je nastupila pauza u radu i funkcionisanju ovog kluba. Pauza je trajala godinu dana, a u junu 1989. god. klub dobija sponzora i menja ime u OK „Kruševac put“.

4.2. OK „KRUŠEVAC PUT“

OK „Kruševac put“ nastao je u počeo sa radom 1989. godine. Formirane su muška i ženska ekipa i obe su takmičile u Drugoj Srpskoj ligi. Naravno, finansijski problemi su bili rešeni jer je sponzor bila firma za izgradnju i održavanje puteva „Kruševac put“. Odbojkaški klub je upravo i poneo takvo ime.

Ekipa je imala promenljive rezultate sa dosta padova i povremenih uspona. Vredno je zabeležiti da je ženska ekipa 1992. godine sa trenerom Draganom Stajkovićem, izborila plasman u Prvu Srpsku ligu – istok. Sastav su sačinjavale: Draganić, Milivojević, Petrović, Lisinac, Stojković, Pešić, Nikolić, Savić, Drenovac, Radosavljević. OK „Kruševac put“ je opet kuburio sa finansijama, sa rukovodećim kadrom, a i sa igračima. 1994. godine na čelo ekipe dolazi Vučko Stojić kao predsednik kluba, sa reputacijom iskusnog sportskog radnika. U prvoj godini (1994) klub nema značajnijih rezultata. Dolaskom trenera Dušana Boškovića 1995. godine OK „Kruševac put“ iz Republičke lige prelazi u Jedinstvenu Srpsku ligu. Sastav ove muške ekipe su činili: Bošković, Miletić, Pokimica, Mandić, Kitanović, Topličanin. Miljković, Tanasković, Mačužić, Čolić, Živanović, Opačić.

Posle osvajanja prvog mesta u jedinstvenoj Srpskoj ligi 1996. godine, OK „Kruševac put“ prelazi u Super ligu. Predsednik je i dalje Vučko Stojić, trener Dragan Vučić, a ekipa je igrala u sastavu: Tanasković, Lovrić, Miljković, Bzenić, Marković, Bošković, Blažić, Mitrović, Radovanović, Pavićević, Kozić, Vučković, Magdalenić. Odbojkaši „Kruševac puta“ završili su jesenji deo Super lige na drugom mestu. Drugo mesto su zadržali do kraja sezone 1996/1997. i tako prešli u viši rang takmičenja, Prvu „B“ ligu Srbije. Ukupan bilans u sezoni bio je 18 pobeda i 4 poraza.

U narednoj sezoni 1997/1998., u Prvoj „B“ ligi, OK „Kruševac put“ je završio na trećem mestu. Treneri su bili Nenad Bradić i Nenad Lekić.

U sezoni 1998/1999. pod dirigentskom palicom Dragana Boškovića, OK „Kruševac put“ u jesenjem delu prvenstva osvaja prvo mesto sa samo jednim porazom u Novom Pazaru. Ekipa je igrala u sastavu: Ćuk, Ilić, Ivančević, Horvat, Aleksandar i Milan Mitrović, Bošković, Ivljanin, Kostić, Vulićević, Radovanović, Mojsilović i Jezdimirović. Kao drugoplasirani na kraju

prvenstva, OK „Kruševac put“ ostvario je veliki uspeh i plasirao se u viši rang takmičenja, Prvu „B“ Saveznu ligu. Ovoga puta ekipu su vodili Zoran Bzenić i Nenad Lekić.



Slika 8: Detalj sa utakmice između OK „Kruševac put“ i OK „Partizan“

U sezoni 1999/2000. Kruševljani startuju veoma uspešno u prvoj „B“ Saveznoj ligi, koju još čine: „Spartak“ iz Subotice, „Itison“ iz Ivanjice, „Spartak“ iz Ljiga, „Mladost“ iz Novog Pazara, „VGSK“ iz Velikog Gradišta, OK „Futog“, „Elektroprivreda“ iz Nikšića, „Karađorđe“ iz Topole. Završnica prvenstva je bila veoma uzbudljiva, a Kruševljanima je falio samo jedan set za plasman u Prvu Saveznu ligu. „Itison“ je bio prvi, a u baražu sa „Mladim Radnikom“ iz Požarevca, Kruševljani su izgubili oba meča. Naravno, ovaj neuspeh se odrazio veoma negativno na celu ekipu, pa i na njen opstanak. Predsednik kluba i veliki odbojkaški zaljubljenik i entuzijasta Vučko Stojić, bio je smenjen. Najveći broj igrača je promenio boje kluba, tako da se ekipa faktički rasformirala.

OK „Kruševac put“ postoji samo na papiru, ali se nigde ne takmiči. Tako se, na veliku žalost svih ljubitelja odbojke u Kruševcu, ova sjajna ekipa ugasila i prestala da postoji.

4.3. OK „MLADOST“

Odbojkaški klub „Mladost“ formiran je 2001. godine na inicijativu profesora fizičkog vaspitanja Saše Đolića. Prvobitni naziv kluba je bio OK „Poletarac“. Odlukom Skupštine kluba 05.05.2004. godine OK „Poletarac“ menja naziv u OK „Mladost“. Ovaj naziv klub nosi i dan danas.

Na početku se krenulo sa radom sa ženskom populacijom, da bi ubrzo počeo i rad sa dečacima. Strpljivo se radilo do 2005. god. kada klub počinje ozbiljnije da se takmiči na prvenstvima Srbije. Do tada, klub je učestvovao na mnogim turnirima širom zemlje (Futog, Novi Sad, Beograd, Aleksandrovac, Trstenik), a od tada se prijavljuju prve seniorske selekcije u ženskoj, a zatim i u muškoj konkurenciji. Počinje se sa takmičenjem mlađih kategorija: u ženskoj konkurenciji (pionirke, kadetkinje i juniorke), u muškoj (juniori). Danas u klubu postoje sve selekcije, u obe konkurencije.

U klubu postoje selekcije dece već od 7 godina, a plan je da uskoro počne sa radom i univerzalna odbojkaška školica sa decom koja su mlađa od 7 godina. Inače, za ovih 12 godina postojanja, kroz klub je prošlo preko 2000 dece. Sada mnogi od njih igraju u klubovima kao što su OK „Crvena Zvezda“, OK „Radnički“, OK „Jedinstvo“, OK „Poštar“, OK „Vizura“, a neki su čak i u inostranstvu. Trenutno u klubu trenira 150 dece. U okviru odbojkaške škole vrši se redovna zdravstvena kontrola dece, testiranje i praćenje njihovog fizičkog razvoja i fizičkih sposobnosti i redovno se održavaju roditeljski sastanci i sve ono što može da doprinese boljem i kvalitetnijem radu. Svake godine klub organizuje zimske i letnje odbojkaške kampove, a najkvalitetniji polaznici pohađaju i Savezne kampove. Sa decom rade kvalifikovani treneri odbojke, koji su završili Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja i to u Beogradu, kod naših najboljih stručnjaka. Klub je, inače, član Odbojkaškog saveza Kruševca, Odbojkaškog saveza u Trsteniku, Međuregionalnog odbojkaškog saveza u Kraljevu, Odbojkaškog saveza u Beogradu, Sportskog saveza u Kruševcu i Srbiji.

U ženskoj konkurenciji, počev od 2005/2006. godine kada je klub počeo i zvanično da se takmiči na prvenstvima Srbije, počinje se i sa takmičenjima u mlađim kategorijama. S obzirom na mladost ekipe, devojčice koje su igrale seniorsku ligu, predstavljale su klub i u mlađim kategorijama (kadeti i juniori) u sezoni 2005/2006. i 2006/2007. Od takmičarske sezone 2007/2008. klub ima predstavnike u svim kategorijama (pioniri, kadeti, juniori).

U muškoj konkurenciji, počevši od 2003. god. u klubu se formiraju i prve grupe dečaka. S ozirom da su pravila Odbojkaškog Saveza Srbije takva, da se može takmičiti u mlađim kategorijama samo ako se ima seniorska ekipa, klub je morao duže da radi sa dečacima da bi napravio seniorsku ekipu. Formirana je takmičarska ekipa juniora, koji su igrali i seniorsku ligu. Treba napomenuti da OK „Mladost“ svake godine organizuje Međunarodni Mitrovdanski turnir u Kruševcu, koji je postao tradicionalan i, kao takav, ušao u kalendar takmičenja. OK „Mladost“ učestvuje još i na sledećim turnirima: Uskršnji i Vidovdanski turnir u Kruševcu, Majski turnir u Beogradu, Đurđevdanski turnir u Kragujevcu.

Značajniji rezultati:

- 2005/2006. 7. mesto od 10 ekipa u Međuregionalnoj ligi (ženska seniorska ekipa);
- 2006/2007. 3. mesto od 10 ekipa u Međuregionalnoj ligi (ženska seniorska ekipa);
- 2007/2008. 2. mesto od 10 ekipa u Međuregionalnoj ligi (ženska seniorska ekipa);
- 2009/2010. ista ekipa osvaja 1. Mesto, čime je ostvaren plasman u Drugu ligu Srbije.

I pored ovog plasmana, u narednoj sezoni se nije igralo u Drugoj ligi zbog nedostatka finansijskih sredstava, pa je nastavljeno takmičenje u Međuregionalnoj ligi (sa sedištem u Kraljevu) gde su u sezonama 2010/2011., 2011/2012. i 2012/2013. osvajana prva mesta u ženskoj seniorskoj konkurenciji.



Slika 9: Juniorska ekipa OK „Mladost“ iz 2012. godine



Slika 10: Selekcija pionira OK „Mladost“ iz 2013. godine

4.4. OK „ANTENA“

Odbojkaški klub „Antena“ osnovan je 4. avgusta 2004. godine kao udruženje građana, na inicijativu dugogodišnjeg sekretara OK „Kruševac put“ Dragoslava Milovanovića. Klub radi na amaterskim osnovama i ima sve selekcije od pionira do seniora. Seniorski tim OK „Antena“ je već tri sezone član Druge lige Srbije i u proseku ima najmlađi sastav u ligi. Klub funkcioniše sasvim dobro, a svakako je za to najzaslužniji neumorni odbojkaški i sportski radnik i entuzijasta, Dragoslav Milovanović, predsednik OK „Antena“.

Klub je organizator državnog prvenstva u odbojci za pionire 2007. godine i za to je dobio priznanje Odbojkaškog Saveza Srbije, za organizaciju.

OK „Antena“ je već devet godina organizator velikog turnira u odbojci za mlade „Vidovdan“. Na turniru je, do sada, učestvovalo preko 3.000 mladih iz 6 država. Turnir inače traje tri dana i u sklopu je „Vidovdanskih Svečanosti“ grada Kruševca.

Klub je do sada odigrao preko 500 utakmica, kako sa ekipama iz naše zemlje tako i sa ekipama iz inostranstva. U sezonama 2007/2008. i 2008/2009. klub je bio jedan od retkih u zemlji po broju nastupa ekipa na takmičenjima (11), a u organizaciji Odbojkaškog Saveza Srbije.

Najznačajniji rezultati:

- 2007. godine vicešampioni Srbije (pioniri);
- 2008. god. osvojeno četvrto i šesto mesto na „Trofeju Beograda“ (seniori);
- 2009. i 2010. god. učesnici završnog prvenstva Srbije (pioniri);
- 2010. god. plasman u Drugu ligu Srbije (seniori);
- 2007.,2008.,2010.,2011. god. pobednici turnira „Vidovdan“ (kadeti).
- 2010/2011. pobednici kadetskog i juniorskog prvenstva.

U okviru OK „Antena“ radi i škola odbojke koja obuhvata i neka seoska područja iz okoline Kruševca. Škola odbojke funkcioniše sasvim dobro, a do sada je kroz školu prošlo preko 1200 dečaka i devojčica. Iz ove grupe se kasnije registruju stariji igrači u obe konkurencije.

Inače, ženska ekipa OK „Antena“, zbog finansijskih poteškoća kluba, ne takmiči ni u jednoj ligi.



Slika 11: OK „Antena“ juniori 2009.

4.5. OK „KNEZ LAZAR“

Odbojkaški klub „Knez Lazar“ formiran je 11. maja 2009. godine u Kruševcu pod imenom OK „Car“. Sa današnjim imenom OK „Knez Lazar“ osnovan je 20. jula 2010. godine. Klub je formiran na inicijativu bivših igrača OK „Kruševac puta“, na čelu sa Zoranom Mandićem. Okosnicu ovog kluba su činili igrači iz Kruševca, koji su se te iste sezone takmičili u ligi Raškog okruga i uspeali da izbore plasman u viši rang takmičenja. Danas je to funkcionalna sportska organizacija, koja u svom sastavu ima:

1. Mušku seniorsku ekipu (Druga liga Zapad) (2009-2013);
2. Žensku seniorsku ekipu (Liga Raškog okruga) (2009-2013);
3. Mušku i žensku kadetsku ekipu;
4. Školu odbojke.

Predsednik kluba je Zoran Mandić, a ekipa je 2009. godine osvojila 4. mesto u Ligi Raškog okruga. Danas, u klubu rade 5 selekcija manje ili više uspešno. Klub je u finansijskim problemima kao i mnogi drugi i to je problem koji se veoma teško da rešiti. U klubu postoji volja za rad, u svim strukturama u klubu se nalaze ljudi koji, pre svega, vole odbojku, rade u interesu odbojke, a cilj kluba je da u Kruševcu opet postoji kvalitetan klub sa kvalitetnim radom i zdravom atmosferom.



Slika 12: OK „Knez Lazar“ - detalj sa utakmice

4.6. OPŠTINSKI ODBOJKAŠKI SAVEZ KRUŠEVCA

Odbojkaški Savez grada Kruševca, osnovan je 30. jula 2012. godine. Članovi saveza su sledeći odbojkaški klubovi: OK „Antena“, OK „Mladost“ i OK „Knez Lazar“. Ovo je peti registrovani savez u Srbiji.

Ovaj savez uspešno unapređuje razvoj odbojke u opštini Kruševac, okuplja sve klubove i zastupa njihove interese.

Takmičenja u vidu turnira na lokalnom nivou, organizuju se pod okriljem Odbojkaškog Saveza grada Kruševca, kao i takmičenja u saradnji sa okolnim savezima. Savez ima svoje službene prostorije i član je Odbojkaškog Saveza Srbije.

5. PERSPEKTIVA ODBOJKE U KRUŠEVCU

Odbojka u Kruševcu ima tradiciju dugu 70 godina i za to vreme je ušla u red najpopularnijih sportskih igara u kruševačkom kraju. Iz ovog grada su ponikli mnogobrojni igrači koji su karijeru nastavili u većim klubovima širom Srbije i Evrope. Ovde su nabrojani samo najpoznatiji koji se, jednostavno, ne mogu zaobići.

Od starijih igrača treba pomenuti Momčila Boškovića, koji je iz OK „Kruševca“ prešao u OK „Ribnicu“ iz Kraljeva, pa se odatle otisnuo u Španiju i Portugaliju, gde je i završio igračku karijeru.

Od mlađih igrača na prvom mestu je **Ivan Kostić**, ponikao u podmlatku OK „Kruševac put“, a afirmisao se u Partizanu iz Beograda. Ivan Kostić je bio veoma istaknut pojedinac na mestu tehničara u kadetskoj i juniorskoj reprezentaciji Srbije gde je igrao u društvu Podraščanina, Starovića, Petrića, Vemića, Čupkovića i ostalih. Trenutno igra u ekipi „Spartaka“ iz Ljiga na mestu prvog tehničara („ dizača“).

Najmarkantnija figura Kruševačke odbojke je, bez sumnje, primač **Aleksandar Mitrović**, koji je dogurao i do „A“ reprezentacije Srbije. Aca Mitrović je iz OK „Kruševac put“ prešao u OK „Partizan“ iz Beograda i tu doživeo punu afirmaciju. Kao primač u Partizanu ušao je u „A“ reprezentaciju Srbije, da bi potom nastavio karijeru u Italiji, u najjačoj ligi na svetu. Danas je on već na zalasku karijere i igra negde u Turskoj.



Slika 13: Ivan Kostić



Slika 14: Aleksandar Mitrović

Ne treba zaboraviti i mnogobrojne **trenere**, koji su, opet, veoma uspešno predstavljali Kruševačku školu odbojke. To su, između ostalih, **Dejan Vulićević**, nekadašnji trener prve ekipe Partizana iz Beograda i **Dušan Kostić**, selektor i trener muške kadetske reprezentacije Beograda. Dejan Vulićević je trenutno u Libanu, a Dušan Kostić je i dalje aktuelni trener i selektor muške kadetske reprezentacije Beograda.

Sve ovo napomenuto je da bi mladi kruševački odbojkaši imali na koga da se ugledaju. Inače, rad svih ovih postojećih klubova u Kruševcu, baziran je na razvoju i afirmaciji mladih igrača koji će, jednog dana, možda i nadmašiti slavne prethodnike. Teška finansijska situacija otežava rad ovih klubova, ali zajedničkim naporom saveza, trenera i igrača ove teškoće se uspešno prevazilaze i savlađuju. Želja i namera svih ovih odbojkaških klubova na čelu sa odbojkaškim savezom je i afirmacija ženske odbojke koja je, nekako do sada, bila uvek u senci muške odbojke.

Grad Kruševac ima desetak zatvorenih terena (fiskulturnih sala) za odbojku, uključujući tu i Halu sportova. Naravno, postoje i nekoliko otvorenih terena i jedan teren za beach volley u okviru kompleksa Sportskog Centra u Kruševcu. Opšte je poznato da je igra na pesku veoma popularna, a trenutno je u toku Vidovdanski turnir koji se po tradiciji održava svake godine u junu u čast Kosovske bitke. Pojedini klubovi organizuju i letnje kampove, u kojima se radi sa najmlađim perspektivnim igračima.

Perspektiva u Kruševcu, kada je odbojka u pitanju, je svakako dobra. Prvo, odbojka je vrlo popularna kod omladine u samom gradu, a i u okolini. Drugo, odbojka se dosta forsira i u osnovnoj i u srednjoj školi na časovima fizičkog vaspitanja, što je veoma važno jer se tako mladi pridobijaju za bavljenje ovom sportskom igrom. Naravno, ne treba zanemariti ni akceleraciju u razvoju dece kruševačkog kraja, koja je evidentna.

Sve u svemu, ima nade za još bolji razvoj odbojke na ovim prostorima, ali uz malo veći natalitet.

6. ZAKLJUČAK

Odbojka je kao sportska igra ušla na velika vrata, na našim prostorima, posle Olimpijskih igara u Sidneju kada smo osvojili zlatnu medalju i postigli najveći uspeh u istoriji odbojke. Bio je to rezultat za nezaborav. Tada je ta sjajna generacija postavila visoku metu koja je izuzetno zahtevna za sve buduće naraštaje. Ceo svet je tada čuo za Srbiju kao odbojkašku velesilu i svi su nas respektovali i poštovali. Naravno i Kruševljani su, kao deo Srbije, tada dobili jednu stimulativnu injekciju, pa je odbojka počela da se igra na svakom „ćošku“. Svi sportovi su tada bili u senci odbojke i svi su se poistovećivali sa junacima iz Sidneja. Autor ovih redova se rado seća tog vremena i lokalnih turnira širom grada Kruševca, kao i vesele igre na pesku (Beach volley) tokom celog dana do kasno u noć.

Trenutna odbojkaška situacija u Kruševcu, nije baš zadovoljavajuća. Autor rada nije želeo da ulazi u to šta je uzrokovalo takvo stanje. Sigurno je da glavni razlog treba tražiti u ekonomskoj krizi, koja je evidentna i ona se manifestuje na svakom koraku i u svim elementima društva. Natalitet je rapidno smanjen, migracije su velike. Osamdesetih godina grad je kipteo od mladosti, jer je natalitet bio na nivou proste, pa čak i proširene reprodukcije. Samim tim, sve je u gradu i okolini napredovalo, uključujući tu i sport i naravno odbojku.

Danas, posle višegodišnje ekonomske krize, kada natalitet ima oblik umanjene reprodukcije, dece je sve manje, broj đaka se rapidno smanjuje, a u nekim selima se škole gase. Ako Srbija ekonomski krene da se oporavlja i ako se svest mladih ljudi promeni u smislu da svako na vreme zasnuje porodicu, eto preporoda, eto dece i sreće, eto sporta, eto i odbojkaša. To je siguran i proveren recept za napredak i uspeh.

Pa, neka bude baš tako!

LITERATURA

1. Grozdanović S., Marinković A., Grozdanović L. (2001): *Odbojka ABC*, Beograd.
2. Ilić S. (2008): *Odbojka za mlađe kategorije*, Novi Sad.
3. Jankovic, V. i Marelic, N. (1995): *Odbojka*, FFK, Zagreb.
4. Jankovic, V. i Marelic, N. (2003): *Odbojka za sve*, FFK, Zagreb.
5. Lazarević, Lj. (1994): *Psihološke osnove fizičke kulture*, FFK, Beograd.
6. Nemec, P. (1997.) *Odbojka i oko nje*. SIA. Beograd.
7. Nešić, G. (2005.): Model rada odbojkaške škole. Sportska medicina vol. 5 br.3. Beograd.
8. Nešić, G. (2002): Odbojkaški trening u teoriji i praksi. Sportska praksa. Beograd.
9. Nešić, G. (1999): Škola odbojke, Seminar odbojkaških trenera OSS, Beograd.
10. Stojanović, T., Kostić, R., Nešić, G., (2005) *Odbojka*.Grafid. Banja Luka.
11. Tomić, D. (1970): *Odbojka*, Beograd.
12. Tomić, D. (1976): *Sto treninga odbojke*, Partizan, Beograd.
13. Tomić, D., Nemec, P. (1989): *Teorija odbojkaške prakse*, SIA, Beograd.

www.okribnica.com

www.bookrags.com

www.fivb.com

www.historyofvolleyball.net

www.inventors.about.com

www.ncva.com

www.sportsknowhow.com

www.volleyball.about.com

www.volleyball.org

